

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic și de avocata Iuliana Pascal, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2021, în privința inculpaților

Tănăsescu Constantin XXXXXX;

Teleşcu Petru XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 29.01.2019 - 28.08.2019,
instanța de apel: 07.10.2019 - 31.05.2021,
instanța de recurs: 04.10.2021 - 15.11.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 28 august 2019, Tănăsescu Constantin a fost condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal la 10 ani și 6 luni închisoare.

Potrivit art. 85 Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei neexecutate aplicată prin sentința Judecătorei Telenești din 13.06.2018, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 11 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 28.08.2019, cu includerea perioadei aflării în arest de la 10.10.2018 până la 28.08.2019, și a pedepsei executate de la 13.06.2018 până la 10.10.2018.

Teleşcu Petru a fost condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere, cu includerea arestării la domiciliu de la 10.10.2018 până la 09.11.2018.

Cheltuielile judiciare în sumă de 12.294 lei au fost trecute în contul statului.

2. Instanța de fond a constatat că la 29 octombrie 2017, în jurul orei 23.00 inculpatul Tănăsescu C., împreună cu Teleşcu P., având scopul cauzării vătămarilor corporale lui Spînu V., s-au deplasat la domiciliul acestuia din XXXXXX, XXXXXX unde, cu intenție, ambii, i-au aplicat lui Spînu V. multiple lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, sub formă de traumatism asociat, manifestat prin traumă cranio-cerebrală închisă cu contuzie cerebrală, fractura osului zigomatic pe dreapta cu trecere prin sinusul maxilar, trauma toracelui cu fractura coastelor VIII-IX pe stânga, fractura oaselor nazale și celulelor etmoidale, plăgi contuze la nivel supraorbital, echimoze multiple pe față, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 201804X0032 din 04.04.2018.

Acțiunile inculpatului Tănăsescu C. au fost încadrate în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca cauzarea corporale vătămarilor grave, periculoase pentru viață, săvârșite de două persoane.

La 29 octombrie 2017, în jurul orei 23.00, inculpatul Teleşcu P., împreună cu Tănăsescu C., având scopul cauzării vătămarilor corporale lui Spînu V., s-au deplasat la domiciliul acestuia din XXXXXX, XXXXXX unde, cu intenție, ambii, i-au aplicat lui Spînu V. multiple lovituri cu pumnii și picioarele, cauzându-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață, sub formă de traumatism asociat, manifestat prin traumă cranio-cerebrală închisă cu contuzie cerebrală, fractura osului zigomatic pe dreapta cu trecere prin sinusul maxilar, trauma toracelui cu fractura coastelor VIII-IX pe stânga, fractura oaselor nazale și celulelor etmoidale, plăgi contuze la nivel supraorbital, echimoze multiple pe față, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 201804X0032 din 04.04.2018.

Acțiunile inculpatului Teleşcu P. au fost încadrate în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca cauzarea corporale vătămarilor grave, periculoase pentru viață, săvârșite de două persoane.

Instanța a reținut că inculpatul Teleşcu P. nu și-a recunoscut vina și a declarat că a ajuns împreună cu Teleşcu C. la Sîrbu V. acasă. În casă a intrat doar el, iar Tănăsescu C. a rămas afară. L-a întrebat dacă soția lui a fost la el și acesta i-a spus că nu a văzut-o. El a ieșit și cu Tănăsescu C. au mers la el acasă. Soția era deja acasă. Au servit vin cu Tănăsescu C., apoi acesta a plecat, iar ei s-au culcat.

Inculpatul Tănăsescu C. a pledat nevinovat și a comunicat că, ajungând în gospodăria lui Sîrbu V., Teleşcu P. a intrat în casă, iar el a rămas afară. Peste un minut, Teleşcu P. a ieșit din casă, i-a spus că soția lui nu este acolo și au mers la

acesta acasă. Soția lui Teleșcu P. era deja acasă. Teleșcu P. l-a servit cu un pahar de vin și el a plecat.

Totodată, vinovăția inculpaților a fost dovedită integral prin probele administrate, inclusiv prin declarațiile succesorului părții vătămate Spînu N., ale martorului Gîrbu N.

La fel, inculpatul Tănăsescu C. a recunoscut că avea la el o lanternă în seara când a mers la Spînu V.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201804X0032 din 04.04.2018, la cadavrul lui Spînu V. s-a constatat traumatism asociat manifestat prin: Traumă cranio-cerebrală închisă cu contuzie cerebrală, hemoragii difuze subarahnoidiene și higroame posttraumatice subdurale biemisferale; Fractura osului zigomatic pe dreapta cu trecere prin sinusul maxilar; Fractura oaselor nazale și celulelor etmoidale; Trauma toracelui cu fractura coastelor VIII-IX pe linia scapulară stângă; Plăci contuze la nivelul supraorbital și pe buza inferioară cu hemoragie neînsemnată; Echimoze multiple pe față. Leziunile depistate au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice prin mecanism de lovire cu obiect dur-contondent, posibil în timpul și în circumstanțe indicate (inclusiv în noaptea spre 29.10.2017) și, fiind periculoase pentru viață, în ansamblu, se califică ca vătămări grave. Decesul lui Spînu V. (reieșind din datele examinării medico-legale a cadavrului și a investigațiilor histopatologice) a survenit în rezultatul insuficienței respiratorii pulmonare, ca consecință a pneumoniei purulente. Între leziunile corporale menționate și cauza survenirii decesului lui Spînu V. nu se atestă legătura de cauzalitate. După internarea pacientului Spînu V. în staționar (29.10.2017-07.11.2017), tratamentul medicamentos a fost prescris și administrat corect, conform standardelor medicale existente, dar a fost insuficient ca durată de timp în secția reanimare. Traumatismul cranio-cerebral suportat de către Spînu V., în noaptea spre 29.10.2017, fără tratament medical staționar, ar fi grăbit survenirea decesului.

Vina inculpaților este dovedită și prin procesele-verbale de confruntare între Teleșcu P. și martorul Caminschi G., între Tănăsescu C. și martorul Caminschi G., între Tănăsescu C. și martorul Gîrbu I.

Pe lângă aceasta, instanța a statuat că: *„la soluționarea plângerii înaintată de avocata Iuliana Pascal, în interesele inculpatului Tănăsescu C., privind anularea ordonanței din 20.08.2018 de reluare a urmăririi penale, urmează de condus de pct. 5.4. din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 04.07.2005, Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale, conform căruia, pot exista cazuri când persoana interesată poate ataca în instanță și actul procedural prin care s-a dispus pornirea urmăririi penale. Acestea sunt cazurile când se invocă încălcarea ordinii de pornire a urmăririi penale sau există unele din circumstanțele care exclud urmărirea penală, cum ar fi: a) fapta nu este prevăzută de legea penală; b) a intervenit termenul de prescripție; c) a intervenit decesul făptuitorului, cu excepția cazurilor de reabilitare; d) lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art. 276 CPP, numai în baza plângerii acestuia; e) în privința persoanei respective există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri; f) în privința persoanei respective există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale pe aceeași acuzație; g) există alte circumstanțe, prevăzute de lege, care condiționează pornirea urmăririi penale sau, după caz, exclud urmărirea penală.*

Astfel, se constată că plângerea înaintată de avocata Iuliana Pascal la 14.01.2019 nu este în concordanță cu punctul 5.4. din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 04.07.2005, astfel, instanța nu se va expune asupra acesteia”.

3. Avocata Iuliana Pascal a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Tănăsescu C. să fie achitat.

Apelanta a indicat că pe parcursul examinării cauzei a fost demonstrată nevinovăția inculpatului, iar instanța de fond nu s-a expus asupra plângerii depuse în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

Ori, la 05.04.2018, inculpatul a fost scos de sub urmărire penală, iar la 20.08.2018, a fost emisă ordonanța privind anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Tănăsescu C. din 05.04.2018, cu reluarea urmăririi penale, pe motiv că hotărârea adoptată anterior a fost afectată de un viciu fundamental, însă nu este indicat acest viciu.

Referitor la noțiunea de „viciu fundamental” se atestă că în hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015 privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală (reluarea urmăririi penale, sesizarea nr. 15g/2015), Curtea menționează că, potrivit Convenției Europene, două situații pot determina redeschiderea unei cauze penale, și anume: 1) există fapte noi sau recent descoperite; 2) există un viciu fundamental. Potrivit art. 4§3 al Protocolului nr. 7, nici o derogare de la prezentul articol nu este îngăduită în temeiul art. 15 din Convenția Europeană. Prin urmare, statele nu sunt în drept de a institui, prin lege, alte temeiuri de redeschidere a proceselor încetate anterior.

Curtea reține că, în conformitate cu prevederile internaționale, art. 221 alin. (3) Cod de procedură penală stabilește că hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași persoană pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată.

Aceste două situații de excepție, enunțate cu titlu de principiu în partea generală a Codului de procedură penală, sunt transpuse în art. 287 alin. (4), care stabilește că în cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărârea respectivă.

Curtea reține că „fapte noi” constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată, iar „fapte recent descoperite” sunt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu au putut fi descoperite.

La fel, potrivit Raportului explicativ la Protocolul nr. 7, termenul „fapte noi sau recent descoperite” include noi mijloace de probă privind fapte preexistente. Mai mult, art. 4 din Protocolul nr. 7 nu împiedică redeschiderea procedurii în favoarea

persoanei condamnate și orice altă modificare a hotărârii judecătorești în beneficiul acesteia.

Aceleași raționamente se regăsesc și în Hotărârea explicativă a Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 4 iulie 2005 „Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale”.

Cu referire la circumstanțe enunțate mai sus, Curtea menționează că ordonanța de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală poate fi anulată, cu reluarea urmăririi penale, oricând în interiorul termenului de prescripție, dacă au fost invocate fapte noi sau recent descoperite.

În același timp, Codul de procedură penală (art. 6 pct. 44) tratează „viciul fundamental” ca o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

De asemenea, în cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei sau de scoatere a persoanei de sub urmărire. Acuzarea însă nu a indicat în ce constă viciul depistat.

În cauza *Sutyazhnik vs. Rusia* (nr. 8269/02, din 23 iulie 2009, §35), Curtea Europeană a acceptat că, în anumite circumstanțe, principiul securității raporturilor juridice poate fi afectat pentru a remedia un „viciu fundamental” sau „o eroare judiciară” (cauza *Radchikov c. Rusiei*, nr. 65582/01, hotărârea din 24 mai 2007).

Prin normele procesual-penale enunțate supra, potrivit cărora reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori a existat un viciu fundamental, legislatorul național a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între sarcinile procesului penal - stabilirea adevărului și exercitarea unei justiții echitabile. Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală, care aplică normele procesual-penale, sunt obligate să activeze în așa mod, încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată, sau supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere.

Totodată, Curtea menționează că, în timp ce alin. (4) al art. 287 din Codul de procedură penală detaliază situațiile de reluare a urmăririi penale enunțate la art. 22 alin. (3), atunci potrivit alin. (1) al art. 287 reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire poate fi dispusă de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire.

Or, norma supusă controlului constituționalității plasează persoana într-o stare de incertitudine pentru un termen nedefinit și pentru circumstanțe care pot fi invocate aleatoriu la redeschiderea cauzei penale. De principiu, odată cu încetarea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire sau clasarea cauzei penale persoana urmează a dispune de certitudinea și convingerea că nu va mai fi bănuită și urmărită penal. Cu referire la redeschiderea urmăririi penale pe motiv că ancheta inițială nu a

fost completă, în cauza Stoianova și Nedelcu vs. România, Curtea Europeană a menționat: „carențele autorităților nu pot fi imputabile reclamantilor și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă”.

De asemenea, în opinia Curții Europene, simpla părere că investigațiile într-o anumită cauză ar fi fost „incomplete și neobiective” nu poate, în sine, în absența unor erori jurisdicționale, încălcări grave ale procedurii de judecată sau abuzuri de putere, să releve erori în aplicarea dreptului material sau din ale motive considerabile care decurg din interesele justiției să indice prezența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente (*cauza Radchikov vs. Rusia*, § 48). Astfel, reclamantul ar fi cel care va suporta consecințele omisiunilor autorităților în cadrul investigațiilor prealabile, iar simpla afirmație despre o deficiență sau omisiune în cadrul anchetei, deși minoră și ne semnificativă, ar crea o posibilitate nelimitată pentru organele de urmărire penală să comită un abuz de natură procedurală prin solicitarea redeschiderii procedurilor finalizate.

Astfel, apărarea a contestat ordonanța emisă cu încălcările invocate, precum și cu încălcarea termenului de 48 ore de aducere la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire. Or, conform art. 282 Cod de procedură penală, înaintarea acuzării învinuitului se va face de către procuror în prezența avocatului în decurs de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței de punere sub învinuire, dar nu mai târziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit.

Inculpatul a confirmat că în perioada martie 2018 - octombrie 2018 s-a aflat în custodia statului, fiind condamnat pentru o altă infracțiune, aflându-se în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, fapt despre care acuzarea cunoștea.

Astfel, învinuirea înaintată cade sub efectul nulității prevăzut de art. 251 Cod de procedură penală.

Totodată, martorii acuzării au dat declarații bazate pe vorbe din sat.

Iar conform raportului de expertiză judiciară nr. 201804X0032 din 04.04.2018, majoritatea traumelor suportate de partea vătămată au fost pe partea dreaptă, fiind afectat osul zigomatic pe dreapta, fractura oaselor nazale pe dreapta, împrejurări care generează presupuneri că persoana care a aplicat loviturile putea fi stângace. Acuzarea nu a apreciat aceste probe și nu a stabilit cine este vinovat de comiterea infracțiunii, iar după audierea martorilor, planează o serie de presupuneri despre adevăratele motive pe care le urmărea persoana care a bătut partea vătămată.

Deci, acuzarea nu a demonstrat care ar fi fost motivul și scopul pentru care Tănăsescu C. i-ar fi aplicat lovituri părții vătămate.

3.1. A declarat apel și inculpatul Tănăsescu C., solicitând casarea sentinței și verificarea dosarului.

Apelantul a indicat că nu recunoaște vina și nu a comis infracțiunea incriminată, iar dosarul a fost fabricat.

3.2. Inculpatul Teleșcu P., la fel, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a invocat că nu a comis acțiunile descrise în ordonanța de punere sub învinuire și în rechizitoriu, iar probele administrate în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată nu dovedesc vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Or, prima instanță nu a apreciat declarațiile a doi martori-cheie pe dosar, care au discutat cu victima despre persoana ce l-a atacat în noaptea de 29.10.2017, și anume, Stăvilă M. și Purcel E.

Astfel, sentința de condamnare se bazează doar pe presupuneri și bănuieli, iar, urmare a audierii martorilor apărării Railean O., Merzoeva R., Stăvilă M., precum și martorilor acuzării Spînu N. și Purcel E., învinuirea înaintată inculpaților nu s-a confirmat, din contra, din aceste declarații rezultă vinovăția altei persoane în comiterea infracțiunii.

3.3. Avocata Marcela Mariș a declarat apel suplimentar, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Tănăsescu C. să fie achitat.

Apelanta a indicat că niciuna din probele acuzării nu stabilește în mod direct sau indirect, din punct de vedere al coroborării lor, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Or, martorii Caminschi G., Caminschi M., Gîrbu N., Gîrbu I., Purcel E., Dîrzu E. și Spînu V. au declarat că la 28.10.2017 nu l-au văzut pe Tănăsescu C. în gospodăria lui Spînu V., între aceștia nu au existat conflicte, nu au văzut ca Tănăsescu C. să fi aplicat lovituri lui Spînu V. și nici nu au constatat împrejurările de fapt descrise în rechizitoriu, ce dovedește în afara oricărui dubiu rezonabil, nevinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate.

Potrivit declarațiilor martorilor audiați, la 28.10.2017 a fost ziua de naștere a părții vătămate, respectiv fapta imputată lui Tănăsescu C. nu a putut fi realizată la 29.10.2017, orele 23.00, la această data Spînu V. fiind internat în secția de reanimare a Spitalului raional Călărași. Respectiv, la 29.10.2017, dată indicată în rechizitoriu și sentința de condamnare, Tănăsescu C. nu a avut posibilitatea de a se vedea cu Spînu V.

Instanța de fond nu s-a expus nici asupra contradicțiilor dintre declarațiile martorilor Purcel E. și Caminschi G., date la urmărirea penală și în ședința de judecată.

Concluzia instanței de fond că inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată este eronată, fiind fondată doar pe presupuneri, în motivarea sentinței, fiind indicate distorsionat declarațiile martorului minor Stavila M., precum și fiind ignorate argumentele apărării.

În același timp, ordonanța de punere sub învinuire i-a fost adusă la cunoștință lui Tănăsescu C. la 04.01.2019, cu încălcarea termenului de 48 ore, ce atrage nulitatea actului în temeiul art. 251 Cod de procedură penală și, respectiv, nulitatea absolută a actelor ce derivă din ea.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2021, apelul inculpatului Teleșcu Petru a fost respins ca nefondat.

Apelurile avocatei Iuliana Pascal și al inculpatului Tănăsescu Constantin au fost admise, casată parțial sentința, și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Tănăsescu Constantin, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută la art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, prin aplicarea prevederilor 70 alin. (3¹) și art. 79 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 7 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumularea pedepsei conform sentinței Judecătorei Orhei din 13.06.2018, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 8 ani închisoare.

În corespundere cu art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, a fost constatată încălcarea drepturilor admise în cadrul urmăririi penale, garantate de art. 6 din CEDO, fiindu-i redusă pedeapsa și stabilită definitiv pedeapsa de 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 31.05.2021, cu includerea termenului aflării în arest de la 30.11.2017 până la 31.05.2021.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a stabilit just situația de fapt și vinovăția inculpaților, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare probelor administrate, care au fost corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Prima instanță corect a conchis că versiunea inculpaților nu și-a găsit confirmare, iar implicarea acestora în comiterea infracțiunii imputate se dovedește prin declarațiile succesorului părții vătămate Spînu N., ale martorilor Caminschi G., Purcel E., Gîrbu N. și probele scrise anexate la materialele cauzei, care sunt în coroborare între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate.

Mai mult, prima instanță just și întemeiat nu a reținut declarațiile martorilor apărării Mîrzaeva R., Cuciuc D., Purcel V., Ghițiu N., Răilean O., Lîsîi A. și Teleșcu M., stabilind corect că aceștia nu au relatat nimic referitor la faptele ce au avut loc în noaptea din 28.10.2017 spre 29.10.2017.

Deci, inculpații au comis infracțiunea de cauzare a vătămarilor corporale grave periculoase pentru viață, săvârșită de două persoane, acțiunile lor fiind just încadrate în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Totodată, instanța de fond la stabilirea pedepsei cu închisoare inculpatului Tănăsescu C. nu a ținut cont de prevederile art. 70 alin. (3¹) și art. 79 Cod penal, astfel, incorect i-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani 6 luni în penitenciar de tip semiînchis, iar cu aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, i-a stabilit acestuia pedeapsa definitivă de 11 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate în partea stabilirii pedepsei inculpatului Tănăsescu C. și dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către instanța de apel.

Recurentul invocă că, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ignorat faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care are o rezonanță socială deosebit de gravă, precum și rolul și scopul pedepsei de a curma și preîntâmpina săvârșirea de noi infracțiuni, or, în situația constatării unui număr mare al infracțiunilor analogice, statul are scopul primordial de a contracara săvârșirea acestora.

Mai mult, inculpatul la moment execută pedeapsa pentru altă faptă comisă cu aplicarea violenței, fiind condamnat prin sentința din 13.06.2018 în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a omis aceste circumstanțe și nu a ținut cont de comportamentul ilegal al inculpatului manifestat în ambele cazuri, or, analizând faptele descrise, se atestă că ambele fapte au fost săvârșite practic în aceeași perioadă, iar o simplă analiză a acestor împrejurări denotă că el prezintă un pericol real pentru societate.

La fel, instanțele de judecată au negat inclusiv scopul prevăzut la art. 61 Cod penal, de restabilire a echității sociale și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, deoarece în speță, prin stabilirea pedepsei nemotivat de blândă inculpatului, se dovedește ineficiența măsurilor întreprinse de stat în apărarea cetățenilor săi.

Mai mult, în situația în care se atestă lipsa a cel puțin unei circumstanțe atenuante, prevăzute la art. 76 Cod penal, iar acuzarea a demonstrat necesitatea stabilirii pedepsei în limitele generale, este inoportună aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal în privința inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

5.1. Declară recurs ordinar și avocata Iuliana Pascal, în numele inculpaților, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurenta menționează că pe parcursul examinării cauzei a fost demonstrată nevinovăția inculpaților.

Totodată, instanțele de fond și de apel nu s-au expus asupra plângerii depuse în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, de contestare a ordonanței de reluare a urmăririi penale din 20.08.2018, remisă prin încheierea din 05.02.2019, spre examinare în cadrul cauzei penale.

Deci, fiind conexată plângerea în ordinea art. 313 Cod de procedură penală cu cauza penală de învinuire a inculpaților, instanța de fond urma să se expună asupra plângerii, instanța de apel, la fel, urmând să se expună asupra argumentelor apărării formulate în plângere.

Astfel, la 05.04.2018, inculpatul Tănăsescu C. a fost scos de sub urmărire penală, iar la 20.08.2018 a fost emisă ordonanța privind anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Tănăsescu C. din 05.04.2018, cu reluarea urmăririi penale, pe motiv că hotărârea adoptată anterior a fost afectată de un viciu fundamental, însă nu este indicat acest viciu.

Referitor la noțiunea „viciu fundamental” se atestă că în hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015 privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală (reluarea urmăririi penale, sesizarea nr. 15g/2015), Curtea menționează că, potrivit Convenției Europene, două situații pot determina redeschiderea unei cauze penale, și anume: 1) există fapte noi sau recent descoperite; 2) există un viciu fundamental. Potrivit art. 4§3 al Protocolului nr. 7, nici o derogare de la prezentul articol nu este îngăduită în temeiul art. 15 din Convenția Europeană. Prin urmare, statele nu sunt în drept de a institui, prin lege, alte temeiuri de redeschidere a proceselor încetate anterior.

Curtea reține că, în conformitate cu prevederile internaționale, art. 221 alin. (3) Cod de procedură penală stabilește că hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale,

precum și hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași persoană pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată.

Aceste două situații de excepție, enunțate cu titlu de principiu în partea generală a Codului de procedură penală, sunt transpuse în art. 287 alin. (4), care stabilește că în cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărârea respectivă.

Curtea reține că „fapte noi” constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată, iar „fapte recent descoperite” sunt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu au putut fi descoperite.

La fel, potrivit Raportului explicativ la Protocolul nr. 7, termenul „fapte noi sau recent descoperite” include noi mijloace de probă privind fapte preexistente. Mai mult, art. 4 din Protocolul nr. 7 nu împiedică redeschiderea procedurii în favoarea persoanei condamnate și orice altă modificare a hotărârii judecătorești în beneficiul acesteia.

Aceleași raționamente se regăsesc și în Hotărârea explicativă a Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 4 iulie 2005 „Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale”.

Cu referire la circumstanțe enunțate mai sus, Curtea menționează că ordonanța de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală poate fi anulată, cu reluarea urmăririi penale, oricând în interiorul termenului de prescripție, dacă au fost invocate fapte noi sau recent descoperite.

În același timp, Codul de procedură penală (art. 6 pct. 44) tratează „viciul fundamental” ca o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

De asemenea, în cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei sau de scoatere a persoanei de sub urmărire. Acuzarea însă nu a indicat în ce constă viciul depistat.

În cauza *Sutyazhnik vs. Rusia* (nr. 8269/02, din 23 iulie 2009, §35), Curtea Europeană a acceptat că, în anumite circumstanțe, principiul securității raporturilor juridice poate fi afectat pentru a remedia un „viciu fundamental” sau „o eroare judiciară” (cauza *Radchikov c. Rusiei*, nr. 65582/01, hotărârea din 24 mai 2007).

Prin normele procesual-penale enunțate supra, potrivit cărora reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori

a existat un viciu fundamental, legislatorul național a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între sarcinile procesului penal - stabilirea adevărului și exercitarea unei justiții echitabile. Instanțele judecătorești și organele de urmărire penală, care aplică normele procesual-penale, sunt obligate să activeze în așa mod, încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată, sau supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere.

Totodată, Curtea menționează că, în timp ce alin. (4) al art. 287 din Codul de procedură penală detaliază situațiile de reluare a urmăririi penale enunțate la art. 22 alin. (3), atunci potrivit alin. (1) al art. 287 reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire poate fi dispusă de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire.

Or, norma supusă controlului constituționalității plasează persoana într-o stare de incertitudine pentru un termen nedefinit și pentru circumstanțe care pot fi invocate aleatoriu la redeschiderea cauzei penale. De principiu, odată cu încetarea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire sau clasarea cauzei penale persoana urmează a dispune de certitudinea și convingerea că nu va mai fi bănuită și urmărită penal. Cu referire la redeschiderea urmăririi penale pe motiv că ancheta inițială nu a fost completă, în cauza *Stoianova și Nedelcu vs. România*, Curtea Europeană a menționat: „carențele autorităților nu pot fi imputabile reclamantilor și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă”.

De asemenea, în opinia Curții Europene, simpla părere că investigațiile într-o anumită cauză ar fi fost „incomplete și neobiective” nu poate, în sine, în absența unor erori jurisdicționale, încălcări grave ale procedurii de judecată sau abuzuri de putere, să releve erori în aplicarea dreptului material sau din ale motive considerabile care decurg din interesele justiției să indice prezența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente (*cauza Radchikov vs. Rusia*, § 48). Astfel, reclamantul ar fi cel care va suporta consecințele omisiunilor autorităților în cadrul investigațiilor prealabile, iar simpla afirmație despre o deficiență sau omisiune în cadrul anchetei, deși minoră și ne semnificativă, ar crea o posibilitate nelimitată pentru organele de urmărire penală să comită un abuz de natură procedurală prin solicitarea redeschiderii procedurilor finalizate.

Astfel, apărarea a contestat ordonanța emisă cu încălcările invocate, precum și cu încălcarea termenului de 48 ore de aducere la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire. Or, conform art. 282 Cod de procedură penală, înaintarea acuzării învinuitului se va face de către procuror în prezența avocatului în decurs de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței de punere sub învinuire, dar nu mai târziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit.

Inculpatul a confirmat că în perioada martie 2018 - octombrie 2018 s-a aflat în custodia statului, fiind condamnat pentru o altă infracțiune, aflându-se în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, fapt despre care acuzarea cunoștea.

Deci, învinuirea înaintată cade sub efectul nulității prevăzut de art. 251 Cod de procedură penală.

Totodată, martorii acuzării au dat declarații bazate pe vorbe din sat.

Iar, instanța de apel a indicat că *declarațiile martorilor Caminschi G., Purcel E., Gîrbu N., precum și probele scrise, coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii*. Însă, această concluzie este nefondată, deoarece declarațiile martorilor au doar scopul de proba faptul că persoanele se cunosc, iar martori oculari la cele întâmplate nu au existat în fapt.

În același timp, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201804X0032 din 04.04.2018, majoritatea traumelor suportate de partea vătămată au fost pe partea dreaptă, fiind afectat osul zigomatic pe dreapta, fractura oaselor nazale pe dreapta, împrejurări care generează presupuneri că persoana care a aplicat loviturile putea fi stângace. Acuzarea nu a apreciat aceste probe și nu a stabilit cine se face vinovat de comiterea infracțiunii, iar după audierea martorilor, planează o serie de presupuneri despre adevăratele motive pe care le urmărea persoana care a bătut partea vătămată.

Deci, acuzarea nu a demonstrat care ar fi fost motivul și scopul pentru care Tănăsescu C. i-ar fi aplicat lovituri părții vătămate.

Prin urmare, învinuirea înaintată inculpaților nu este una certă, nefiind indicat care dintre inculpați și care anume violență a aplicat sau a comis, nefiind stabilit nici în urma căror lovituri au survenit leziunile corporale cauzate.

La fel, nu a fost confirmată nici aplicarea violenței periculoase pentru viață, deoarece potrivit expertului, leziunea gravă a fost provocată de la o lovitură, iar alte leziuni corporale sunt neînsemnate și ușoare.

În corespundere cu prevederile art. 8 Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanțelor de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii, fiind încălcate prevederile art. 30 și 31, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind

dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Potrivit art. 297 alin. (4) Cod de procedură penală, toate plângerile înaintate după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza. Conform art. 467 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice din țară și au putere executorie pe întregul teritoriu al Republicii Moldova. Potrivit art. 7 alin. (2) Cod penal, nimeni nu poate fi supus de două ori urmării penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă. Conform art. 22 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvârșirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o ordonanță neanulată de scoatere a persoanei de sub urmărire penală. Ordonanțele procurorului de scoatere a persoanei de sub urmărire penală împiedică continuarea procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când aceste ordonanțe au fost anulate. Potrivit art. 487 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 4 Protocol 7 CEDO, reluarea urmării penale după scoaterea persoanei de sub urmărire se dispune prin ordonanță de către procurorul ierarhic superior dacă se constată că decizia este afectată de un viciu fundamental. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale. Potrivit art. 29 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XII din 24 iulie 1997, instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. I., 2. din decizie*):

a) a omis să execute încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Strășeni din 05.02.2019, privind soluționarea plângerii depuse de avocata Iuliana Pascal, împotriva ordonanței procurorului din 20.08.2018 (*art. 297 al. (4), 467 al. (1), 394 al. (1) pct. 1) și 2) CPP*).

Ori, prin ordonanța din 05.04.2018, fondată pe art. 284 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, procurorul a dispus: „A scoate de sub urmărire penală pe C. Tănăsescu, din motivul că în acțiunile sale nu se conțin elementele infracțiunii prevăzute de art. 152 Cod penal”, în descriptiv invocând că: „...la 10.03.2018 expiră termenul de 3 luni de menținere în

calitate de bănuț a cet. C. Tănăsescu. La moment nu au fost acumulate suficiente probe, privind comiterea infracțiunii de către C. Tănăsescu...” (f.d. 78).

Totodată, conform ordonanței din 20.08.2018, în baza art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, procurorul șef, a dispus: *„Anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Tănăsescu C. emise la 05.04.2018, cu reluarea urmăririi penale. Continuarea urmăririi penale în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal”*, în descriptiv indicând că: *„pornind de la faptul că soluția procurorului din 05.04.2018 este afectată de vicii fundamentale, aceasta este pasibilă anulării cu reluarea urmăririi penale și efectuarea cercetărilor suplimentare pentru asigurarea înlăturării omisiunilor anchetei care în fond rezultă încălcarea dreptului la investigație eficientă în cazurile de aplicare a violenței de către terți” (f.d. 157).*

La 14.01.2019, avocata Iuliana Pascal a declarat o plângere, solicitând anularea ordonanței procurorului din 20.08.2018, invocând că în ea nu este indicată esența viciului fundamental, iar reluarea urmăririi penale contravine prevederilor art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, art. 4 Protocol 7 CEDO, jurisprudenței naționale, cât și a CtEDO.

Prin încheierea din 05.02.2019, judecătorul de instrucție al judecătoriei Strășeni a dispus: *„Se declină competența de la examinarea plângerii depuse de avocatul Iuliana Pascal în favoarea judecătorului care examinează cauza în fond.*

Se remite plângerea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, judecător Ucrainațeva Ala, care examinează în fond cauza penală nr. 1-118/2019, 48-1-29012019 privind învinuirea lui Tănăsescu Constantin în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) Cod penal, pentru a fi examinată și soluționată conform competenței”;

b) nu a soluționat plângerea avocatei Iuliana Pascal, privind anularea ordonanței procurorului din 20.08.2018, despre: *„Anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Tănăsescu C. emise la 05.04.2018, cu reluarea urmăririi penale. Continuarea urmăririi penale în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal”*.

Ori, în dispozitivul sentinței lipsește cu desăvârșire soluția respectivă, iar concluzia sumară, divergentă și neclară din descriptivul sentinței, că: *„la soluționarea plângerii înaintată de avocata Iuliana Pascal, în interesele inculpatului Tănăsescu C., privind anularea ordonanței din 20.08.2018 de reluare a urmăririi penale, urmează de condus de pct. 5.4. din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 04.07.2005, Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale, conform căruia, pot exista cazuri când persoana interesată poate ataca în instanță și actul procedural prin care s-a dispus pornirea urmăririi penale. Acestea sunt cazurile când se invocă încălcarea ordinii de pornire a urmăririi penale sau există unele din circumstanțele care exclud urmărirea penală, cum ar fi: a) fapta nu este prevăzută de legea penală; b) a intervenit termenul de prescripție; c) a intervenit decesul făptuitorului, cu excepția cazurilor de reabilitare; d) lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art. 276 CPP, numai în baza plângerii acestuia; e) în privința persoanei respective există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri; f) în privința persoanei respective există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale pe aceeași acuzație; g) există alte circumstanțe, prevăzute de lege, care condiționează pornirea urmăririi penale sau, după caz, exclud urmărirea penală.*

Astfel, se constată că plângerea înaintată de avocata Iuliana Pascal la 14.01.2019 nu este în concordanță cu punctul 5.4. din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 04.07.2005, astfel, instanța nu se va expune asupra acesteia”, denotă nesoluționarea plângerii pe fond, cât și în raport cu prescripțiile de drept indicate supra, inclusiv

prevederile art. 7 alin. (2) Cod penal, art. 6 pct. 44), 22 alin. (1) și (3), 29 alin. (4), art. 487 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 4 Protocol 7 CEDO, hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, jurisprudenței relevante naționale, cât și a CtEDO (art. 297 al. (4), 384 al. (3), 394 al. (1) pct. 1) și 2) CPP).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența căroră ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuri de fapt și de drept care au dus la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile asupra căroră trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor

invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, enunțate mai sus, și, repetându-le întocmai, nu a desființat total sau parțial sentința, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

Ori, a omis să execute încheierea judecătorului de instrucție al judecătoriei Strășeni din 05.02.2019, cât și nu a soluționat plângerea avocatei Iuliana Pascal, privind anularea ordonanței procurorului din 20.08.2018, despre: „*Anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Tănăsescu C. emise la 05.04.2018, cu reluarea urmăririi penale. Continuarea urmăririi penale în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal*”;

b) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile de pe rol și repetate în recursul ordinar al apărării, inclusiv asupra celor reproduse la **pct. 3., 3.1., 3.2., 3.3. și 5.1.** din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (*art. 414 alin. (5) CPP*);

c) în descriptiv nu s-a pronunțat în genere asupra apelului suplimentar, declarat de avocata Marcela Mariș, iar în dispozitivul deciziei lipsește cu desăvârșire soluția cu privire la acest apel (*pct. 3.3., 4. din decizie*);

d) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi procesul-verbal de audiere a martorului Caminschi M. din 24.01.2018 (*f.d. 101-102, Vol. 1*), procesul-verbal de audiere a martorului Dîrzu E. din 24.01.2018 (*f.d. 113-114, Vol. 1*);

e) potrivit fișei de repartizare a dosarului și proceselor-verbale ale ședințelor de judecată, a început examinarea cauzei completul format din judecătorii S. Teleucă, X. Ulianoschi și S. Vrabii, dar au mai participat la judecarea cauzei judecătorii I. Iordan, S. Furdui, S. Gîrbu.

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorilor S. Vrabii (Cecan), X. Ulianoschi și I. Iordan.

Ori, potrivit art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind

motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii fiind încălcate prevederile art. 30 și 31, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic și de avocata Iuliana Pascal, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2021, în privința inculpaților Tănăsescu Constantin XXXXX și Teleșcu Petru XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integrală la 17 decembrie 2021.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico